

Jesienne prace w ogrodzie **- przygotowanie ogrodu do zimy**

I. Prace przy drzewach owocowych po jesiennym zbiorze owoców.

Po zbiorze owoców trzeba przejrzeć każde drzewko, czy na nim nie został jakikolwiek owoc – drzewko musi być „ czyste ”. Jabłonie i grusze wskazane jest opryskać roztworem mocznika / 3 dekagramy mocznika na 5 litrów wody /. Oprysk ten powoduje niszczenie patogenu parcha jabłoni oraz parcha gruszy.

Po opadnięciu wszystkich liści grabimy je i wykorzystujemy w następujący sposób:

- opadłe nie porażone przez choroby liście mogą nadawać się na ściółkę dla roślin wrażliwych.
- z opadłych liści możemy zrobić kompostownik – należy dodać nieco nawozu azotowego, który przyspiesza rozkład kompostowanych liści.
- liście porażone należy zakopać na głębokość minimum 30 centymetrów.
- można również opadłe liście wywieźć z działki do punktu odpadów lub pojemników z odpadami biodegradowalnymi.

W większej ilości możemy także kompostować same liście, aby po około **18 miesiącach** uzyskać dobrą ziemię do kwiatów doniczkowych. Jeśli chcemy ułożyć taką przyłmę z liści musimy wziąć pod uwagę, że jesienne liście są ubogie w azot i dla należytego uruchomienia procesów rozkładu wymagają dodatków zawierających ten pierwiastek. Poza tym trzeba pamiętać, że liście nie mogą leżeć za ciasno. Dlatego jest zalecane, **aby warstwy o grubości 5 cm przesypywać 100g/m² wiórami z rogu, Nitralitem N albo azotniakiem i lekko przykrywać ziemią**. Korzystna wysokość przyłmy kompostu z liści wynosi 76 cm. Każdą warstwę w razie potrzeby dobrze nawilżamy. Na zakończenie stos nakrywamy czarną folią, która powinna być dziurkowana albo porozcinana, co pozwala na naturalną regulację wilgoci.

Uwaga! Niedojrzałe spady owocowe należy zbierać i zakopywać głęboko w ziemi / minimum 1 metr /. W ten sposób niszczymy skutecznie gnieźdzące się prawdopodobnie w nich i na nich szkodniki i ich jaja.

W **listopadzie** należy pamiętać o pielęgnacji nie porośniętej gleby pod drzewami owocowymi. Wydeptana pod koronami drzew w czasie zbioru i cięcia ziemia wymaga spulchnienia, aby w glebie nie ustawała wymiana powietrza. Należy jak najstaranniej unikać uszkodzeń korzeni. Z tego względu spulchniamy tylko wierzchnią warstwę gleby, nie przerośniętą korzeniami.

Jesienią uzupełniamy **brak wapnia**. Urodzajność gleb ogrodowych zależy przede wszystkim od odpowiedniej zawartości wapnia. Każdy jej niedobór lub nadmiar jest niekorzystny dla gleby i roślin.

II. Zabezpieczenie ogrodowych roślin na przyjście zimy.

Pierwszy chłód rośliny odbierają jako sygnał do spowolnienia procesów życiowych. Dlatego do okrywania powinniśmy przystąpić dopiero po pierwszych przymrozkach. Jednym z najbardziej naturalnych zabezpieczeń dla roślin jest

pokrywa śnieżna. Niestety, coraz częściej w Polsce zdarzają się zimy bez białego puchu lub jest go po prostu za mało. Dlatego o bezpieczeństwo naszych roślin musimy zadbać sami. Oto kilka sprawdzonych sposobów,

- by ochronić swoje grządki okryjmy je gałązkami świerku lub jodły, które stworzą im tak zwane zadaszenie,
- doskonałe pokrycie stanowi mulcz korowy oraz kompost, które zabezpieczają przed utratą wilgoci i zamarznięciem,
- zdarza się także, że ogrodnicy używają też osłony z liści. Ważne jest jednak, by były one zdrowe.

Jak zabezpieczyć poszczególne krzewy?

Różaneczniki i azalie – okopcować suchą ziemią – kopczyk o wys. około 20 cm, można zabezpieczyć dodatkowo gałązkami iglaków.

Róże – okopcować suchą ziemią – koczyc o wys. około 20 cm, nie należy przycinać pędów bowiem zatrzymują one śnieg.

Hortensje – są zupełnie nie odporne na niskie temperatury i należy je szczególnie okrywać i zabezpieczać.

Berberysy – odmiany zrzucające liście są odporne na mrozy; trochę wrażliwsze są odmiany zimozielone.

Literatura:

1. 12 miesięcy w ogrodzie. Johannes Hohne. Paul Gerhard Wilhelm – str. 278 – 332.